

Co-funded by
the European Union

Життя у Нідерландах

гайд для українців

Зміст

ВСТУП	5
I. ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ТА ДОКУМЕНТИ	6
Тимчасовий захист (Temporary Protection Directive / Tijdelijke Bescherming)	6
1. Хто підпадає під захист	6
Поширені запитання щодо статусу тимчасового захисту	7
2. Якщо ви не підпадаєте під статус тимчасового захисту	8
Реєстрація та легалізація	8
1. Реєстрація в муніципалітеті (gemeente)	8
2. Документ про перебування	9
Права українських біженців	9
1. Робота	9
2. Житло	9
3. Освіта	9
4. Медична допомога	9
В'їзд і виїзд	10
Закінчення тимчасового захисту	10
Додаткові правові аспекти	10
Податки: що потрібно знати	11
II. РОЗМІЩЕННЯ ТА ЖИТЛО	14
Типи проживання	14
Оренда житла	14
Купівля житла	16
Поради щодо пошуку квартири	17
III. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	18
Загальна інформація	18

🛡 Медична страховка для українців з тимчасовим захистом (RMO)	18
Отримання медичної допомоги	20
1. Лікар загальної практики (Huisarts)	20
2. Невідкладна медична допомога	21
3. Ліки та аптеки (Apotheek)	22
4. Спеціалізована медична допомога	22
5. Стоматологічна допомога (Tandarts)	22
6. Психологічна допомога	23
7. Вагітність, пологи та післяпологова допомога в Нідерландах	24
8. Вакцинація та профілактика	26
9. Корисні ресурси	27
 IV. РОБОТА, ФІНАНСИ	 29
Допомога (leefgeld)	29
Влаштування на роботу	31
👤💼 Ресурси для працевлаштування	31
Працевлаштування для українських медпрацівників	32
Працевлаштування для українських вчителів	33
Трудові права	34
Мінімальний розмір оплати праці	34
Податки, що утримуються під час оплати праці	34
Додаткові виплати та допомоги	35
❓ Чи потрібно відкривати нідерландський банківський рахунок для отримання зарплати?	35
❓ Чи можу я одночасно отримувати зарплату і муніципальну допомогу на проживання (leefgeld)?	35
 Підприємництво	 35
Щоб відкрити власний бізнес у Нідерландах:	35
 V. ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ	 38
🚗 Особистий і громадський транспорт	38
🚌 Громадський транспорт	38
🚲 Велосипеди	38
🚗 Машина в Нідерландах	39
 🛒 Продуктові магазини (супермаркети)	 40
 👕 Одяг та взуття	 41
 🧼 Побутова хімія та товари для дому	 41
 💊 Аптеки та здоров'я	 42

Co-funded by
the European Union

Онлайн-сервіси та ресурси	42
Безкоштовні та соціальні ресурси	42
Корисні додатки	43
VI. ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ	44
Освіта в Нідерландах	44
Дошкільна освіта	44
Початкова школа (Basisonderwijs)	45
Середня школа (Voortgezet onderwijs)	45
Переходи між рівнями	45
Вища освіта: три рівні	45
Підтвердження освіти, здобутої в Україні або за кордоном	47
NL Курси нідерландської мови	47
Поширені запитання про освіту в Нідерландах	48
Соціальна підтримка та волонтерство	50
Соціальні ініціативи	50
Інші заходи по різних регіонах Нідерландів	51

Відмова від відповідальності: Європейська Комісія підтримує випуск цієї публікації. Її зміст відображає погляди авторів. Комісія не несе відповідальності за будь-яке можливе використання інформації, що міститься в ній.

Co-funded by
the European Union

Вступ

З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року Європейський Союз уперше з моменту ухвалення у 2001 році Директиву про тимчасовий захист (Temporary Protection Directive, TPD). Цей крок надав українцям негайний доступ до права на проживання, працевлаштування, базову медичну допомогу та освіту в усіх країнах ЄС без необхідності проходити тривалу процедуру отримання притулку.

Однак травми та невизначеність, з якими стикаються вимушені переселенці, потребують більшого, ніж базова допомога. Громадянам України, які опинилися в країнах ЄС, потрібна не лише практична підтримка, а й така, що допоможе їм відчути впевненість, налагодити життя заново й знайти своє місце в новому середовищі. Наша ініціатива спрямована на те, щоб надати таку підтримку — допомогти українцям здобути навички, знання та впевненість, необхідні для інтеграції та добробуту.

Цей посібник створений як практичний і надійний путівник для українців, які починають нове життя в Нідерландах. У ньому висвітлюються ключові теми, такі як дозвіл на проживання, житло, працевлаштування, освіта, доступ до медичних і соціальних послуг. Ми сподіваємося, що він надасть не лише інформацію, а й відчуття підтримки та впевненості тим, хто розпочинає все заново в новій країні.

Co-funded by
the European Union

I. Легалізація та документи

Тимчасовий захист (Temporary Protection Directive / Tijdelijke Bescherming)

З 4 березня 2022 року Євросоюз активував **Директиву про тимчасовий захист**, яка поширюється і на Нідерланди. Вона надає українським біженцям:

- право на проживання та роботу;
- право на житло;
- доступ до медичної допомоги;
- доступ до освіти;
- право на соціальну допомогу;
- право на безкоштовні курси нідерландської мови.

Підтвердженням статусу тимчасового захисту є **О-документ** або **стікер**: обидва видаються в IND - Службі імміграції та натуралізації Нідерландів.

1. Хто підпадає під захист

Право на тимчасовий захист мають:

- громадяни України, які проживали в Україні до 24 лютого 2022 року;
- особи зі статусом біженця або гуманітарним статусом в Україні;
- члени сім'ї вищевказаних категорій;

- **негромадяни України**, якщо вони мали **довгострокову посвідку на тимчасове проживання в Україні** і не можуть безпечно повернутися в країну походження (за умови подання заяви до 4 березня 2023 року). Наприклад, одна з таких умов:
 - 23 лютого 2022 року ви мали міжнародний захист в Україні, наприклад, як визнаний біженець. Або у вас була інша форма тимчасового (національного) захисту, оскільки в країні походження вам небезпечно.
 - На 23 лютого 2022 року ви мали дійсну посвідку на постійне проживання в Україні. Ви покинули Україну після 26 листопада 2021 року і вирушили в іншу країну ЄС. І ви не поверталися в країну походження після 23 лютого 2022 року.
- Більше інформації на [сайті IND](#).

Поширені запитання щодо статусу тимчасового захисту

✓ До якого часу я можу залишатися в Нідерландах за ТЗ?

Згідно з останнім продовженням, ви маєте право перебувати в Нідерландах за ТЗ до **4 березня 2027 року**. Це продовження було прийнято Радою Європейського Союзу в червні 2024 року. [Government.nl](#)

✓ Що станеться після березня 2027 року?

Поки що немає остаточного рішення про майбутнє після закінчення дії ТЗ. Нідерланди та інші країни ЄС розглядають можливі варіанти, включно з продовженням захисту, поверненням або переходом на інші форми дозволів на проживання.

✓ Чи можу я подати заяву на постійне проживання або притулок?

Так, ви можете подати заяву на **притулок** або **регулярний дозвіл на проживання** (наприклад, через роботу або навчання). Однак подання заяви на притулок може вплинути на ваш поточний статус за ТЗ. Рекомендується отримати юридичну консультацію перед поданням заяви. [RefugeeHelp.nl](#)

✓ Чи можу я привезти членів сім'ї з України?

Так, ви можете подати заяву на **возз'єднання сім'ї**. Це стосується найближчих родичів, таких як чоловік/дружина і неповнолітні діти. Процедура вимагає подання відповідної заяви та надання необхідних документів.

✓ Що робити, якщо мої правові документи закінчуються?

Якщо термін дії вашого **стікера** або **О-документа** закінчується, але ви отримали лист від IND про продовження, ваш документ залишається дійсним до 4 березня 2026 року. Якщо ви не отримали такого листа, рекомендується зв'язатися з IND для отримання роз'яснень. [IND.nl](#)

Co-funded by
the European Union

✓ Де я можу отримати безкоштовну юридичну допомогу?

Ви можете звернутися за безоплатною юридичною допомогою до таких організацій:

1. **VluchtelingenWerk Nederland (VWN)** - надає консультації з питань притулку, возз'єднання сім'ї та інших юридичних питань.
2. **Het Juridisch Loket** - пропонує безоплатні юридичні консультації для осіб із низьким доходом. Детальніше: [Безкоштовні юрконсультації](#)

2. Якщо ви не підпадаєте під статус тимчасового захисту

Наприклад, у вас немає чинного українського паспорта, чинної ПНП України або статусу біженця на 23 лютого 2022 р.

- Ви можете податися на притулок. Детальніше (англійською): [IND - Asylum procedure](#).

Реєстрація та легалізація

1. Реєстрація в муніципалітеті (gemeente)

А. Зареєструйтеся в муніципалітеті

Ви маєте зареєструватися в муніципалітеті (gemeente), де фактично проживаєте. Ваші дані будуть внесені до **Basisregistratie Personen (BRP)** - Базис персональних даних населення. Це необхідно, щоб державні органи Нідерландів знали про ваше перебування в країні.

Зареєструватися в BRP мають право:

- громадяни України;
- особи з **безстроковою посвідкою на тимчасове проживання в Україні**, що діяла станом на 23 лютого 2022 року.
Для реєстрації знадобиться посвідчення особи або його копія.

В. Отримання BSN (персонального номера)

Після реєстрації в BRP ви автоматично отримуєте **BSN (Burgerservicenummer)** - персональний ідентифікаційний номер громадянина. Зазвичай його видають протягом 4 тижнів після подання заяви в муніципалітеті.

BSN необхідний для:

- працевлаштування;
- оформлення медичної страховки;
- подання заяв на субсидії та інші держпослуги.

Co-funded by
the European Union

!! **Важливо:** перевірте, щоб дані в BRP були актуальні. Наприклад, сімейний стан (шлюб, діти тощо) може вплинути на ваше право на отримання допомоги або пільг.

С. Оформіть DigiD (цифрову ідентифікацію)

Після отримання BSN ви можете створити акаунт **DigiD** - це ваш цифровий "паспорт" для онлайн-доступу до державних сервісів.

Створити DigiD можна на сайті: www.digid.nl

Інформація від уряду:

Government.nl - Registration in the Netherlands

2. Документ про перебування

IND видає:

- **O-document** (тимчасовий ВНП) або стікер у паспорті;
- Якщо у вас немає свідоцтв легального перебування в Україні станом на 23 лютого 2022 р. і ви не потрапляєте під директиву про тимчасовий захист, ви можете отримати W-document.
- Подобиці (англійською): [IND - Документи тимчасового захисту](#)

Права українських біженців

1. Робота

- Право працювати без дозволу (TWV).
- Роботодавець зобов'язаний повідомити UWV (нідерландською): [UWV - Employment Ukrainian refugees](#)

2. Житло

- Розміщення здійснюється через **COA**, муніципалітети або приватні ініціативи.

3. Освіта

- Діти зобов'язані відвідувати школи. Детальніше (англійською): [Education for Ukrainians](#)
- Дорослі мають право на інтеграційні та мовні курси.

4. Медична допомога

- Медобслуговування покривається через **Regeling Medische zorg Ontheemden (RMO)**.

В'їзд і виїзд

1. Подорожі

- За наявності чинного українського біометричного паспорта можливі поїздки до ЄС за **правилами безвізового режиму** (до 90 днів упродовж 180-денного періоду), включно з поїздками в Україну та виїздом назад, однак виїзд за межі ЄС не може бути довшим за 28 днів.
- У разі порушення зазначених термінів статус тимчасового захисту може бути анульований і знадобиться реєструватися заново. Це не актуально, якщо у вас є додаткові документи, що свідчать про резидентство в Нідерландах.
- За відсутності чинного українського біометричного паспорта ви можете повернутися до Нідерландів лише за дотримання таких умов:
 - ви не виїжджали за межі Шенгенської зони або перебували в Україні менше 28 днів.
 - вас не було депортовано з Нідерландів.

2. Повернення після поїздки в Україну

- Повернення можливе, якщо статус тимчасового захисту не втрачено або є додаткові документи, що підтверджують резидентство в Нідерландах. В іншому разі - повторна реєстрація (спочатку в муніципалітеті, потім в IND). Детальніше: [IND - Temporary protection reapplication](#)

Закінчення тимчасового захисту

1. Термін дії

- Поточний захист продовжено до **4 березня 2026 року**.
Джерело: [IND - Extension of Temporary Protection](#)

2. У разі закінчення

- Можливість подати на:
 - притулок (Asylum procedure);
 - робочий дозвіл (Work and residence);
 - возз'єднання сім'ї.

Додаткові правові аспекти

1. Соціальна допомога

- Щомісячні виплати:

- на харчування;
 - одяг та особисті витрати;
 - доплати при проживанні в приватному житлі.
- Докладніше: [Rijksoverheid - Leefgeldregeling Oekraïne](#)

Якщо біженець віком 18 років і старше починає працювати, виплата допомоги на життя для всієї родини припиняється. Це також відбувається, якщо хтось віком 18 років і старше отримує допомогу від нідерландського уряду. Наприклад, допомогу по безробіттю або допомогу по інвалідності. Детальніше: у **розділі IV**.

2. Банківські рахунки

Щоб відкрити розрахунковий рахунок, український біженець має бути повнолітнім, мати дійсне посвідчення особи і, в багатьох випадках, отримати номер обслуговування громадян в одному з нідерландських муніципалітетів.

Якщо в українського біженця немає дійсного документа, що посвідчує особу, існують додаткові види документів, які можуть бути використані для подання заяви для відкриття розрахункового рахунку в нідерландському банку:

- Національний український паспорт у поєднанні з так званою "довідкою про встановлення особи";
- Прострочений англomовний український закордонний паспорт, поновлений посольством України;
- Українська посвідка на постійне проживання, дійсна до 24 лютого 2022 року, у поєднанні з дійсним паспортом іншої країни, що не входить до ЄС;
- Чинний так званий документ О, який може бути виданий Службою імміграції та натуралізації Нідерландів (IND) з червня для українських біженців без визнаних документів, що засвідчують особу.
- Детальніше (українською): [Betaalvereniging Nederland - Ukrainian refugees and banking](#)

Податки: що потрібно знати

◆ 1. Якщо ви не працюєте і живете в муніципальному житлі - прихистку (opvang)

- **Прибутковий податок (inkomstenbelasting):**
Не застосовується, якщо у вас **немає доходу** (ви не працюєте і не отримуєте дохід з-за кордону).
☒ Ви не зобов'язані подавати податкову декларацію, якщо отримуєте тільки допомогу (leefgeld).

- **Муніципальні податки (gemeentelijke belastingen):**
Як правило, за житло у прихистку (opvang) **не стягуються муніципальні податки**, такі як:
 - податок на відходи (afvalstoffenheffing),
 - податок на воду і каналізацію (rioolheffing),
 - податок на володіння житлом (onroerendezaakbelasting).
- Ці витрати покриваються муніципалітетом або організацією COA.
◆ *Ви можете отримати лист з інформацією про необхідність сплатити податки - у такому разі рекомендується подати заяву на звільнення (kwijtschelding).*
- **Медична страховка (zorgverzekering):**
При проживанні у прихистку ви **не зобов'язані оформляти звичайну страховку** - медичне обслуговування покривається через окрему схему RMO - Regeling Medische zorg Ontheemden. Детальніше: у **Розділі III**.

◆ 2. Якщо ви починаєте працювати

Тоді для вас активуються такі податкові зобов'язання:

- **Податок на прибуток:**
Утримується автоматично із зарплати. Ставки варіюються, але починаються від ~36,93% (включаючи соціальні внески).
👉 Роботодавець подає дані до податкової (Belastingdienst).
- **Обов'язкова медична страховка:**
Ви **повинні оформити страховку** самостійно. Це вимога для всіх, хто отримує дохід у Нідерландах.
👉 Ви можете подати на **zorgtoeslag** - субсидію на страховку.

◆ 3. Чи потрібно подавати податкову декларацію?

- **Не обов'язково, якщо:**
 - у вас немає роботи;
 - ви живете у прихистку і не отримуєте доходів;
 - ви не отримували виплати від податкової (наприклад, toeslagen).
- **Рекомендується:**
 - якщо ви працювали хоча б частину року;
 - якщо отримували виплати або оплату з-за кордону;
 - якщо хочете повернути податок (наприклад, за перерахунок при зміні роботи).

◆ 4. Звільнення від податків (Kwijtschelding)

Якщо ви отримали податковий лист, але не можете платити - можна подати заявку на звільнення.

Заявка подається через сайт вашого муніципалітету (**gemeente**).

Приклад для Амстердама:

👉 [Amsterdam - Kwijtschelding aanvragen](#)

📌 Короткий підсумок щодо податків:

Ситуація	Податки	Страховка	Коментар
Не працюєте, живете у прихистку	Ні	Через RMO	Майже все покривається
Працюєте	Так	Обов'язкова	Треба подавати декларацію
Живете в приватному житлі	Можливо	Обов'язкова	Можна отримати цільові субсидії (toeslagen)

Co-funded by
the European Union

II. Розміщення та житло

Типи проживання

Українські біженці можуть проживати в трьох типах житла:

1. **Муніципальні притулки (opvanglocaties)** - надаються місцевою владою, включають харчування та базові послуги. Проживає близько **60%** українців.
2. **Проживання у приймаючих родинах** - близько **35%** українців у приватному розміщенні проживали у нідерландських або українських родинах (дані Opora, 2023).
3. **Орендоване житло** - близько **42%** українців в Амстердамі орендували житло самостійно. Це найчастіше сім'ї з високим рівнем освіти та роботою в ІТ, освіті або менеджменті.

Оренда житла

1. Де шукати житло

 Онлайн-платформи:

- [Funda.nl](https://www.funda.nl) - один із найпопулярніших сайтів (часто агентства)
- [Pararius.com](https://www.pararius.com) - агрегатор оголошень від агентств
- [Kamernet.nl](https://www.kamernet.nl) - для студентів і однаків (кімнати, студії)
- [Huurwoningen.nl](https://www.huurwoningen.nl) - агрегатор оголошень від агентств
- **[Facebook групи]:** "Ukrainians in the Netherlands", "Rooms/Housing in Amsterdam", та ін.

2. Типи оренди

Приватна оренда (*vrije sector*)

Co-funded by
the European Union

- Без обмежень за доходом
- Більш висока ціна
- Немає субсидій на житло
- Зазвичай швидше знайти, але дорожче

Соціальне житло (*sociale huurwoning*)

- Для людей з низьким доходом
- Ціна оренди $\leq$ €879,66 (на 2025 рік)
- Довгі черги (від кількох місяців до років)
- Потрібна реєстрація на сайтах типу:
 - [WoningNet](#)
 - [Woonnet Haaglanden](#)
 - [Thuis in Limburg](#)

3. Які документи потрібні

Щоб зняти житло, зазвичай запитують:

- Паспорт або ВНП
- BSN
- Виписку з BRP (реєстрація за адресою)
- Довідку про доходи або роботу (контракт / виписки із зарплатою)
- Іноді - рекомендацію від попереднього орендодавця

Якщо немає роботи або доходу - потрібен **гарант (гарантійний лист)** від людини з офіційним доходом у Нідерландах.

4. Скільки коштує оренда

Місто	Кімната	Студія	Квартира (1 спальня)
Амстердам	€700-1200	€1000-1600	€1300-2200+
Роттердам / Гаага	€500-900	€850-1400	€1100-1800
Малі міста	€350-700	€700-1100	€900-1500

Додатково:

- **Застава:** зазвичай 1-2 місяці оренди
- **Адміністративний збір:** іноді беруть агентства (максимум один місячний платіж)

Co-funded by
the European Union

⚠ 5. На що звернути увагу

- Перевіряйте, чи зареєстрований орендодавець або агентство
- Ніколи не платіть заздалегідь, якщо не бачили житло і не підписали договір
- Переконайтеся, що можна **прописатися (inschrijven)** - важливо для отримання допомоги та страховки
- Підпишіть **договір оренди (huurcontract)** - навіть на короткий термін

💡 6. Корисні поради

- 📄 **Запросіть перекладача**, якщо не впевнені в умовах договору
- 👤 **Об'єднуйтеся з іншими орендарями** - дешевше винаймати житло удвох або втрох
- 📋 Перевірте, чи можна подати на **житлову субсидію (huurtoeslag)** - якщо оренда ≤ €879 і дохід нижчий за поріг

❓ Які чинники впливають на шанси орендувати житло?

- **Працюючі дорослі в сім'ї**: чим більше працюючих, тим вищий шанс орендувати.
- **Професія**: найкращі шанси у людей, які працюють в IT, освіті, управлінні.
- **Наявність дітей**: знижує шанси через обмеження на кількість мешканців.
- **Тип зайнятості**: перевага надається людям із робочим контрактом від 12 місяців і вище.

Купівля житла

Українські переміщені особи під тимчасовим захистом мають право на придбання нерухомості в Нідерландах, але на практиці з тимчасовим статусом **дуже важко, тому що банки неохоче видають іпотеку** українцям із тимчасовим статусом:

- Немає ПМЖ або довгострокової візи.
- Немає постійного контракту.
- Немає кредитної історії в Нідерландах.
- Немає капіталу на перший внесок (зазвичай 10-20%).

Схвалення іпотеки можливе у виняткових випадках, наприклад, якщо:

- Один із членів сім'ї - громадянин ЄС.
- Є довгостроковий дохід і заощадження.
- Знайдено банк, готовий піти на ризик.

Для пошуку житла рекомендується використовувати вебсайти, зазначені вище в розділі про оренду, але є й інші: [Jaap.nl](https://www.jaap.nl) і [Huislijn.nl](https://www.huislijn.nl) часто публікують оголошення про нерухомість, що не представлені на популярних сайтах, тож перегляд кількох сайтів збільшує ваші шанси знайти унікальні пропозиції.

Поради щодо пошуку квартири

- Використовуйте **кілька платформ**, щоб максимально розширити пошук і знайти об'єкти, які можуть бути представлені не скрізь.
- За можливості **налаштуйте сповіщення або повідомлення**, щоб швидко дізнаватися про нові оголошення, оскільки ринок швидко змінюється. Можна використовувати сервіси, що надсилають відповідні варіанти з дуже великої кількості компаній відразу на пошту, наприклад, rentslam.com.
- Заздалегідь підготуйте документи (підтвердження доходу, посвідчення особи, принципове схвалення іпотечного кредиту), оскільки конкуренція може бути високою.
- Будьте обережні з шахраями; завжди перевіряйте легітимність оголошень і ніколи не платіть до того, як особисто оглянете об'єкт нерухомості.

Co-funded by
the European Union

III. Охорона здоров'я

Загальна інформація

Система охорони здоров'я в Нідерландах високо розвинена, організована і заснована на принципах страхової медицини. Кожна людина, яка проживає в країні, повинна мати медичну страховку.

З 2022 року українці, які перебувають у Нідерландах за **тимчасовим захистом** (*tijdelijke bescherming*), мають **особливий доступ до медичної допомоги**, яка надається за рахунок держави або через спеціальні програми.

🛡 Медична страховка для українців з тимчасовим захистом (RMO)

Ви застраховані автоматично

Якщо у вас є український паспорт/ID і **BSN (персональний номер у Нідерландах)**, ви **автоматично застраховані за державною програмою RMO** (Regeling Medische zorg Ontheemden). Окрему страховку оформляти не потрібно.

Що покриває RMO

- Прийом у сімейного лікаря (huisarts)
- Лікування в лікарні (невідкладне і планове)
- Ліки за рецептом
- Допомога під час вагітності та пологів

Co-funded by
the European Union

- Психологічна та психіатрична допомога (частково)
- Стоматологія: до 18 років або за екстреної необхідності

Медична допомога за кордоном

Поїздка за межі Нідерландів?

➔ Потрібен **дозвіл від страхової (RMO)**.

В екстрених випадках допомога може бути компенсована, але **зазвичай лікування за кордоном не оплачується**.

Як дізнатися номер своєї страховки RMO

Номер RMO вам може знадобитися тільки за запитом лікаря.

Щоб дізнатися його:

 Зателефонуйте за номером: **085 - 0501 420**

Вкажіть:

- BSN
- Дату народження
- Прізвище

Якщо у вас немає BSN

Ви не зареєстровані в муніципалітеті (BRP)?

➔ Все одно маєте **право на безкоштовну медичну допомогу**.

Витрати покриваються з бюджету для незастрахованих - вам нічого робити не потрібно.

Якщо ви не громадянин України

Якщо ви подаєте на притулок, застосовується інша система - RMA (для прохачів притулку). Ви також не платите за медпослуги.

 Повна інформація та контакти українською:

 rmoekraine.nl

Базовий пакет (Basispakket)

- Обов'язковий для всіх жителів країни.
- Включає основні медичні послуги: відвідування лікаря, госпіталізація, пологи, невідкладна допомога тощо.
- Вартість і наповнення однакові у всіх страхових компаній.
- Компанії зобов'язані прийняти кожного заявника без доплат за вік або здоров'я.
- Принцип системи - **соціальна солідарність**: усі беруть участь у покритті загальних витрат на охорону здоров'я.

Co-funded by
the European Union

+ Додаткове страхування

- Покриває послуги, що не входять у базовий пакет (наприклад, окуляри, фізіотерапія).
- Не обов'язкове, можна відмовитися.
- Умови та ціни варіюються у різних страхових компаній.
- Страховик має право відмовити в прийомі або запросити мед. дані.
- При оформленні власної страховки **норми РМО більше не застосовуються**.

Вартість

- **Базовий внесок (nominale premie):** €120-150 на місяць.
- **Прибутковий внесок (ZVW):** відсоток від вашого доходу, платить роботодавець.
- **Діти до 18 років:** безкоштовно за базовим пакетом (потрібна реєстрація протягом 4 місяців після народження).

Фінансова допомога

- Люди з низьким доходом можуть отримати **медичну допомогу (zorgtoeslag)**:
 - Детальніше: [government.nl - healthcare benefit](https://government.nl/healthcare-benefit)

Отримання медичної допомоги

1. Лікар загальної практики (Huisarts)

Ключова фігура в системі охорони здоров'я

Усі медичні звернення починаються з **huisarts** - це сімейний лікар (аналог дільничного терапевта), який:

- надає первинну допомогу,
- виписує рецепти,
- направляє до вузьких спеціалістів (наприклад, кардіолога, дерматолога тощо),
- веде пацієнта тривало (як "ваш" особистий лікар).

Що робити:

1. Знайдіть huisarts у вашому районі та зареєструйтеся.
2. В екстрених ситуаціях можна звернутися і без реєстрації, але це не рекомендується.
3. На прийом потрібно записуватися заздалегідь (онлайн або телефоном).

Co-funded by
the European Union

У Нідерландах при нетермінових скаргах на здоров'я Ви завжди маєте спочатку звертатися до свого сімейного лікаря. Наприклад, якщо Ви вагітні, потребуєте медичної консультації або маєте психологічні проблеми, такі як проблеми зі сном, тривожність і депресивні думки.

Якщо ви, наприклад, застудилися, не обов'язково відразу йти на прийом до сімейного лікаря. Ви можете купити ліки від застуди в аптеці або аптечно-парфумерному магазині (Kruidvat, Etos та інші). Якщо застуда не проходить, то можна записатися на прийом до дільничного терапевта.

Додаток Arene

Ваш сімейний лікар знаходиться далеко від вашого будинку або у вас ще немає сімейного лікаря? Ви можете скористатися мобільним додатком Arene, щоб швидко зв'язатися з терапевтом. За допомогою цього додатка ви можете поставити запитання терапевту, перевірити результати аналізів або запросити повторний рецепт. Ви також можете записатися на відеодзвінок до терапевта. Щоб скористатися додатком, вам необхідно зареєструватися

Посилання: <https://www.arene.nl/samenwerken/registratie-oeukraiense-vluchtelingen>

Додаток Uwzorgonline

Ви вже зареєструвалися у сімейного лікаря? Значить, ви можете користуватися мобільним додатком 'Uwzorgonline'. За допомогою цього додатка ви можете поставити запитання своєму терапевту, записатися до нього на прийом, подивитися результати аналізів або запросити повторний рецепт.

Посилання: <https://uwzorgonline.nl/consumenten/>

2. Невідкладна медична допомога

Чергова дільниця сімейних лікарів для невідкладної допомоги

Клініка сімейного лікаря закрита, але вам терміново потрібна медична допомога і ви не можете чекати до завтра або до понеділка? Ви можете зателефонувати на черговий пост сімейних лікарів вашого району. Чергові лікарі надають допомогу у вечірній час і у вихідні дні.

Телефоном співробітник уточнить, чи можете ви прийти на черговий пост, чи вам краще записатися на звичайний прийом у сімейного лікаря. Також черговий може направити вас у відділення невідкладної допомоги в лікарні.

Увага: перш ніж вирушити у відділення невідкладної допомоги при лікарні, завжди телефонуйте на черговий пост сімейних лікарів. Єдиний виняток - ситуації, що

загрожують Вашому життю. У цьому випадку телефонуйте 112 для виклику машини швидкої допомоги.

- **Телефон швидкої допомоги: 112** - тільки в разі загрози життю.
- **Телефон невідкладної допомоги (не небезпечно для життя):** можна знайти у вашого huisarts або в інтернеті, вказавши ваше місто + "huisartsenpost".

3. Ліки та аптеки (Apotheek)

- Рецептні ліки видаються за рецептом від huisarts або спеціалізованого лікаря.
- Ліки можна отримати в **аптеці (apotheek)** поруч із домом. В аптеці необхідно спочатку зареєструватися (часто онлайн на сайті аптеки). Під час призначення препарату ви повідомляєте лікаря, в якій аптеці ви зареєстровані; потім ви отримуєте повідомлення або дзвінок від аптеки, коли препарати готові до видачі. Для отримання достатньо посвідчення особи, паперовий рецепт не потрібен.
- Безрецептурні препарати, такі як знеболювальні, жарознижувальні, препарати від печії тощо, можна придбати в супермаркетах і магазинах побутової хімії: Etos, Kruidvat та ін..
- Аптеки відкриті зазвичай з 8:00 до 17:30, екстрені чергові аптеки працюють увечері та у вихідні.

4. Спеціалізована медична допомога

- Ви не можете потрапити до вузького спеціаліста (кардіолога, невролога, хірурга тощо) **напрямку**.
- Спочатку потрібно отримати направлення від huisarts.
- Прийом може бути через кілька тижнів, залежно від терміновості.

5. Стоматологічна допомога (Tandarts)

- Знайти стоматолога (tandarts) можна за місцем проживання і записатися на прийом через сайт або телефоном.
- Допомога дорослим: стоматологічна допомога **не покривається RMO**, крім екстрених випадків. RMO відшкодовує лікування порожнини рота тільки в разі гострого болю, і не більше 350 євро на рік. При цьому важливо, щоб клініка або лікар брали участь у програмі RMO, в іншому випадку RMO не відшкодовує витрати.
- RMO не відшкодовує витрати на лікування в ортодонта. Але в Нідерландах працює 16 ортодонтичних практик TopOrtho, які пропонують біженцям невідкладну ортодонтичну допомогу вартістю до 350 євро. TopOrtho є незалежною клінікою, не пов'язаною з RMO.
- Допомога дітям до 18 років: основні стоматологічні послуги (огляд, пломби) - **покриваються RMO**.

6. Психологічна допомога

Зверніться до huisarts, він може:

- направити до психолога (GGZ),
 - виписати ліки,
 - запропонувати консультації в рамках базової психологічної допомоги.
- Якщо ви отримуєте направлення від сімейного лікаря, **деякі види лікування оплачуються вашою медичною страховкою**. Запитайте лікаря, які види лікування надаються для вас безоплатно.
 - **Психологічна допомога українською мовою**
 - "Empatia" - це програма психологічної допомоги для українців у Нідерландах українською мовою. Ви можете звернутися до "Empatia", якщо вам потрібна психологічна підтримка. Послуги "Empatia" відшкодовуються медичною страховкою RMO.
 - Вам потрібна психологічна підтримка? Зателефонуйте за телефоном довіри: 0031 10 200 5088 (пн-пт 9.00 -17.00 годин) або зайдіть на вебсайт: <https://www.empatiaprogram.nl/>

Діагнози та спеціалізовані поради (РАС, СДУГ, ПТСР та інші)

- Якщо у вашої дитини розлад аутистичного спектра, необхідно звернутися до служби педіатричної психологічної допомоги Jeugd-GGZ. Отримати направлення до Jeugd-GGZ можна через сімейного лікаря, шкільного лікаря або дитяче консультативне бюро. Також існує спеціальна група у Facebook з інформацією на допомогу українським дітям з РАС у Нідерландах: <https://www.facebook.com/groups/669421607608625/>.
- Окрім розладів аутистичного спектра, у дітей часто зустрічаються інші стани, на які варто звернути увагу. Один із них - **синдром дефіциту уваги та гіперактивності (СДУГ, ADHD)**. У Нідерландах цей діагноз ставить психіатр або педіатр, після чого можливе призначення поведінкової терапії та, за необхідності, медикаментів. Батькам важливо заздалегідь інформувати школу: на основі діагнозу може бути складено індивідуальний план підтримки (*ondersteuningsplan*).
- У разі підозри на **дислексію** (порушення читання) нідерландські школи зобов'язані проводити первинну діагностику і за необхідності направляють на поглиблене обстеження. У разі підтвердження діагнозу держава може частково компенсувати витрати. Додаткову допомогу можна отримати через шкільну систему підтримки або страхову.
- Також нерідко трапляються проблеми з письмом (**дисграфія**) і лічбою (**дискалькулія**). Хоча ці стани не завжди діагностуються офіційно, школи можуть надати навчальну підтримку залежно від індивідуальних потреб дитини.
- У разі **порушень мовлення та затримок у розвитку мови** логопедична допомога доступна за направленням від сімейного лікаря (*huisarts*). Іноді

логопеди працюють при школах. Страхова компанія, як правило, покриває такі послуги, якщо є медичний висновок.

- З огляду на воєнні події та вимушений переїзд, у дітей можуть проявлятися **тривожні розлади** або **посттравматичний стрес**. У таких випадках допомога надається через дитячу психіатричну службу (*jeugd GGZ*), однак слід враховувати, що може бути черга. Також можна звернутися до шкільного психолога або фахівця із соціальної роботи, якщо він є в навчальному закладі.
- Якщо в дитини діагностовано **епілепсію**, важливо повідомити про це школу та оформити спеціальний медичний протокол. Лікування та спостереження здійснюються через huisarts і педіатра, витрати покриваються страховкою.

7. Вагітність, пологи та післяпологова допомога в Нідерландах

Якщо ви підозрюєте вагітність

- Зробіть тест і зверніться до **сімейного лікаря (huisarts)** або **акушерки (verloskundige)** - навіть якщо сумнівається.
- Лікар підтвердить вагітність і розповість про подальші кроки.
- У вас два варіанти:
 - **Ви хочете зберегти вагітність.**
 - **Ви хочете її перервати.**

Якщо ви не впевнені

- Зверніться до сімейного лікаря за консультацією.
- Можна також записатися на **анонімну консультацію** в спеціальній клініці.
- Вся інформація залишається **конфіденційною**.

Якщо ви хочете перервати вагітність

- Обговоріть план дій із лікарем.
- У Нідерландах аборт дозволений до **24-го тижня**.
- Процедура **безпечна і легальна**. Це не впливає на можливість мати дітей у майбутньому.

Якщо ви хочете зберегти вагітність

- Знайдіть **акушерку** якомога раніше. Допомогти може huisarts або менеджер центру прийому.
- Огляди проводяться:
 - Кожні 4 тижні (на початку),
 - Кожні 2-3 тижні (у другому триместрі),
 - Щотижня (наприкінці вагітності).
- На прийомах перевіряють розвиток і серцебиття дитини, тиск, положення плода.

УЗД

- Зазвичай проводиться **3 УЗД**. Вони покриваються програмою RMO.
- Додаткові УЗД - за свій рахунок, якщо немає медичних показань.

Післяпологова допомога (kraamzorg)

- Ви маєте право на **24 години допомоги протягом 8 днів** після пологів (іноді більше).
- Помічниця допомагає:
 - Доглядати за дитиною і за собою,
 - Підтримувати чистоту в будинку,
 - Доглядати за іншими дітьми.
- Заявку на допомогу подайте **до 20-го тижня вагітності**.

Підготовка до пологів

- Зберіть заздалегідь сумку з речами для пологів.
- Речі: одяг, документи, перекус, предмети гігієни.

Де народжувати

- Ви можете народжувати **вдома, у лікарні або в пологовому готелі**.
- Якщо ви живете в центрі СОА, то народжувати будете в **лікарні або пологовому будинку**.

Після пологів

- Лікар перевіряє ваш стан, може накласти шви.
- Післяпологова помічниця допомагає в догляді за новонародженим.
- За необхідності можна отримати **додаткову допомогу**.
- Зверніться до гінеколога або huisarts для контролю відновлення.

Реєстрація дитини

- **Протягом 3 днів** після народження зареєструйте дитину в **муніципалітеті**.
- Якщо ви не в шлюбі - оформіть офіційне визнання батьківства.
- Повідомте про народження дитини в **IND** (форма M35-J).

Допомоги та виплати

При народженні дитини ви можете отримати:

- **Дитячу допомогу (kinderbijslag)** - через SVB.
- **Kindgebonden budget** - при низькому доході.

Co-funded by
the European Union

- **Kinderopvangtoeslag** - якщо дитина відвідує ясла/садок.

Курс для вагітних

- Можна пройти курс із вагітності, пологів і догляду за дитиною.
- Варіанти курсів - у акушерки.
- **РМО не покриває** вартість курсу.

Дитяча консультація

- До 4 років діти спостерігаються в **консультаційному бюро (consultatiebureau)**.
- Там проводять регулярні огляди та вакцинацію.

Заповіт

- Ви можете оформити **заповіт**, щоб визначити опікуна для дитини.
- Зверніться до нотаріальної контори або **Juridisch Loket**.

8. Вакцинація та профілактика

- Діти отримують безкоштовну вакцинацію згідно з національним календарем, це здійснюється через **консультаційне бюро (consultatiebureau)**.
- Дорослим можуть запропонувати вакцинацію від COVID-19, грипу тощо.
- Запросити вакцинацію можна через **сімейного лікаря** або **GGD** (Gemeentelijke Gezondheidsdienst).

У Нідерландах діє Національна програма вакцинації, мета якої - захистити дітей від інфекційних захворювань. Ця програма є рекомендацією, але вона не обов'язкова. Як батьки, ви можете вибрати, чи робити вашій дитині щеплення. У Нідерландах переважна більшість батьків роблять своїм дітям щеплення.

Для будь-якого щеплення, що не входить до Національної програми, звертайтеся до дільничного терапевта (huisarts).

Національна програма вакцинації:

Вік	Вакцинація	Захищає від
6-9 тижнів	1. Rota 2. DTaP-IPV-Hib-HBV*	Ротавірус Дифтерія, правець, кашлюк, поліомієліт, <i>Haemophilus influenzae</i> типу В, гепатит В

3 місяці	1. Rota 2. DTaP-IPV-Hib-HBV 3. Pneumo	Ротавірус Дифтерія, правець, кашлюк, поліомієліт, <i>Haemophilus influenzae</i> типу В, гепатит В Пневмококи
5 місяців	1. DTaP-IPV-Hib-HBV 2. Pneumo	Дифтерія, правець, кашлюк, поліомієліт, <i>Haemophilus influenzae</i> типу В, гепатит В Пневмококи
12 місяців	1. DTaP-IPV-Hib-HBV 2. Pneumo	Дифтерія, правець, кашлюк, поліомієліт, <i>Haemophilus influenzae</i> типу В, гепатит В Пневмококи
14 місяців	1. MMR 2. MenACWY	Паротит, кір, краснуха Менінгококова інфекція типу ACWY
3 роки	MMR	Паротит, кір, краснуха
5 років	DT-IPV	Дифтерія, правець і поліомієліт
10 років	HPV (2 дози, 2-а через 6 місяців)	Вірус папіломи людини
14 років	1. DT-IPV 2. MenACWY	Дифтерія, правець і поліомієліт Менінгококова інфекція типу ACWY

* Тільки якщо мати не була щеплена від кашлюку під час вагітності (материнське щеплення від кашлюку), а також в особливих випадках. Це обговорить із вами лікар із клініки для новонароджених.

** Діти, народжені в період з 1 січня 2016 року до кінця 2021 року, отримають 2-ге щеплення MMR у віці від 5 до 9 років.

Рекомендується мати список зроблених щеплень, щоб адаптувати календар з урахуванням уже зроблених щеплень.

9. Корисні ресурси

- **Zorgverzekeringslijn** - безкоштовна консультація щодо медицини та страхівки: www.zorgverzekeringslijn.nl
- **Rijksoverheid** - урядовий сайт: www.rijksoverheid.nl
- **Pharos** - медична інформація простою мовою (в тому числі українською): www.pharos.nl

Co-funded by
the European Union

- **GGD** - інформація про профілактику, вакцинацію, сексуальне здоров'я:
www.ggd.nl

10. Поради при зверненні до лікаря

Завжди майте при собі:

BSN,

- документ, що підтверджує тимчасовий захист,
- дані вашого сімейного лікаря.

Якщо вам потрібен перекладач - скажіть про це заздалегідь. Іноді муніципалітет або волонтери можуть допомогти.

Не бійтеся звертатися до лікаря - RMO покриває необхідні витрати, і лікарі в Нідерландах зобов'язані допомогти всім, хто цього потребує, незалежно від мови або статусу.

Co-funded by
the European Union

IV. Робота, фінанси

Допомога (leefgeld)

Українські біженці, які перебувають у Нідерландах за Директивою про тимчасовий захист, можуть отримувати **допомогу на проживання (leefgeld)**. Розмір та умови отримання цієї допомоги залежать від кількох факторів, включно з типом житла, складом сім'ї та наявністю доходу.

Допомога надається українським біженцям, які:

- Зареєстровані в муніципалітеті та мають **BSN**
- Проживають у **муніципальному притулку** або у **приватних осіб** (гостьові сім'ї)
- **Не мають власного доходу** (від роботи, допомоги по безробіттю або інвалідності). [RefugeeHelp](#)

Якщо **дорослий (18+) член сім'ї починає працювати або отримувати допомогу**, виплата leefgeld припиняється для всієї родини з першого дня наступного місяця.

Розміри допомоги з 1 січня 2025 року

Допомога складається з трьох компонентів і залежить від складу та розміру сім'ї:

Вік біженця і склад сім'ї	Гроші на одяг	Гроші на їжу	Додаткова допомога
Будь-який вік, самотній біженець без сім'ї	€62,66	€252,18	€77,16

Біженець 18 років і старше, сім'я з 2 осіб	€62,66	€252,18	€77,16
Біженець 18 років і старше, сім'я з 3 осіб	€62,66	€214,29	€77,16
Біженець 18 років і старше, сім'я з 4 осіб і більше	€62,66	€189,13	€77,16
Біженець молодше 18 років, сім'я з 2 осіб	€62,66	€210,05	€77,16
Біженець віком до 18 років, сім'я з 3 осіб	€62,66	€178,53	€77,16
Біженець віком до 18 років, сім'я з 4 осіб і більше	€62,66	€157,61	€77,16

До однієї сім'ї належать такі особи:

- подружжя або партнери, прирівняні до подружніх пар;
- їхні діти, які не перебувають у шлюбі, віком до 18 років;
- опікун, відповідальний за дітей віком до 18 років, які не перебувають у шлюбі.

До складу сім'ї не входять:

- бабусі й дідусі;
- дядьки й тітки;
- одружені діти до 18 років;
- діти віком 18 років і старші.

Відповідно до правил вони є окремою особою або окремою сім'єю.

Детальніше: [Допомога на проживання \(нідерландською\)](#)

Як тип житла впливає на допомогу?

- **Муниципальний притулок з харчуванням:** виплачується тільки частина на одяг та особисті витрати (€62,66).
- **Муниципальний притулок без харчування:** виплачуються частини на харчування та одяг.
- **Проживання у приватних осіб:** виплачуються всі три частини допомоги.
- **Власне житло (орендоване або куплене):** право на допомогу відсутнє.
[Utrecht.nl](https://www.utrecht.nl)

Обов'язок повідомляти про доходи

Якщо у вас з'являється дохід (робота, допомога), ви зобов'язані повідомити про це в муніципалітет. В іншому випадку допомогу може бути припинено, і вам може бути нараховано борг.

Залежність від провінції або муніципалітету

Хоча базові правила встановлені на національному рівні, деякі деталі (наприклад, спосіб подачі заяви, терміни виплат) можуть відрізнятися залежно від муніципалітету. Рекомендується звертатися до місцевого муніципалітету для отримання точної інформації.

Влаштування на роботу

Якщо ви перебуваєте в Нідерландах за Тимчасовим захистом, ви маєте право влаштовуватися на оплачувану роботу без необхідності отримання дозволу на роботу (tewerkstellingsvergunning). [Government.nl](https://www.government.nl)

Ресурси для працевлаштування

Онлайн-платформи з пошуку роботи:

1. **Indeed Nederland** - одна з найбільших платформ з пошуку вакансій у Нідерландах:
 <https://www.indeed.nl>
2. **Nationale Vacaturebank** - популярна нідерландська дошка вакансій з фільтрами за рівнем освіти та регіоном:
 <https://www.nationalevacaturebank.nl>
3. **LinkedIn** - для пошуку кваліфікованої роботи, особливо в міжнародних та англомовних компаніях:
 <https://www.linkedin.com/jobs>
4. **Werk.nl** - офіційний сайт Агентства зі страхування працівників (UWV), що пропонує вакансії та інформацію про права працівників:
 <https://www.werk.nl>
5. **Glassdoor Netherlands** - для пошуку роботи з можливістю прочитати відгуки про роботодавців:
 <https://www.glassdoor.nl>

Co-funded by
the European Union

 Агентства з працевлаштування (Uitzendbureaus):

1. **Randstad** - найбільше агентство з підбору персоналу в Нідерландах:
 <https://www.randstad.nl>
2. **Tempo-Team** - входить до Randstad Group, пропонує безліч вакансій для початківців і мігрантів:
 <https://www.tempo-team.nl>
3. **Manpower Nederland** - міжнародне агентство, що активно працює з тимчасовою зайнятістю:
 <https://www.manpower.nl>
4. **YoungCapital** - спеціалізується на вакансіях для студентів, молодих фахівців та англomовних кандидатів:
 <https://www.youngcapital.nl>
5. **Start People** - один із лідерів ринку тимчасової зайнятості:
 <https://www.startpeople.nl>
6. **OTTO Work Force** - працює з мігрантами, включно з українцями та поляками; пропонує роботу в логістиці, сільському господарстві та виробництві:
 <https://www.ottoworkforce.com/nl>

Детальніше (англійською): [RefugeeHelp - Агентства з працевлаштування](#)

Для працевлаштування необхідно мати:

- дійсний паспорт;
- стікер або О-документ від IND, що підтверджує ваш статус тимчасового захисту;
- BSN;
- Детальніше: [Government.nl](#); [RefugeeHelp](#)

Детальніше: [RefugeeHelp - Умови роботи](#)

Працевлаштування для українських медпрацівників

Для роботи в медичних установах Нідерландів необхідно виконати низку вимог, особливо якщо йдеться про висококваліфіковані медичні професії: старший медичний персонал (лікар, лікар-стоматолог, фармацевт), середній медичний персонал (медсестра, фельдшер, тощо).

Виняток становлять асистенти в стоматологічних та ортодонтичних клініках. Нижче представлені основні кроки та необхідні документи:

1. Визнання медичного диплома

Якщо ви хочете працювати в регульованій медичній професії (наприклад, лікар, медсестра, фармацевт), необхідно пройти процедуру підтвердження диплома і скласти іспит з нідерландської мови. Ця траєкторія зазвичай займає від 3 до 7 років і включає складання дорогих іспитів.

Для початку процедури вам будуть потрібні:

Co-funded by
the European Union

- Копія паспорта або іншого посвідчення особи
- Копія диплома та додатка з оцінками
- Завірений переклад документів, якщо вони не англійською, німецькою, французькою або нідерландською мовою

Додаткову інформацію можна знайти на сайті (англійською): [BIG-register](#)

2. Знання нідерландської мови

Для більшості медичних професій потрібне знання нідерландської мови на рівні не нижче B2. Це підтверджується сертифікатом, наприклад, Staatsexamen NT2. Детальніше про вимоги до мови можна дізнатися на сайті (англійською): [KNMG](#)

3. Реєстрація в BIG-реєстрі

Після визнання диплома необхідно зареєструватися в BIG-реєстрі, який підтверджує право на практику в регульованих медичних професіях. Реєстрація обов'язкова для таких професій, як лікар, медсестра, фармацевт та інших. Інформація про процес реєстрації доступна на сайті (англійською): [BIG-register](#)

4. Спеціалізовані програми для психологів

Якщо ви психолог, організація Empatia може допомогти у визнанні диплома та пошуку роботи в Нідерландах. Детальніше (українською): [Empatia](#)

Працевлаштування для українських вчителів

Українські педагоги можуть бути залучені до роботи в нідерландських школах у таких ролях:

- **Асистенти викладачів:** допомога в навчанні, особливо в класах для українських дітей.
- **Викладачі:** за наявності відповідної кваліфікації та визнання диплома.
- **Викладачі англійської мови:** за наявності відповідної кваліфікації та досвіду.

Необхідні документи та вимоги

Для роботи в освітніх установах Нідерландів українським учителям можуть знадобитися:

- **Диплом про педагогічну освіту** та його визнання в Нідерландах.
- **Сертифікат про знання нідерландської мови** (рівень залежить від посади).
- **Номер BSN.**
- **Чинний паспорт і документи, що підтверджують статус тимчасового захисту.**

Рекомендації для зацікавлених вчителів

Якщо ви є українським учителем і зацікавлені в роботі в Нідерландах:

1. **Зв'яжіться з місцевими освітніми установами** або муніципалітетом для отримання інформації про вакансії.

Co-funded by
the European Union

2. **Зверніться до організацій**, як-от UAF, які допомагають біженцям із працевлаштуванням у сфері освіти. Детальніше: uaf.nl
3. **Підготуйте і перекладіть необхідні документи**, включно з дипломами та сертифікатами.

Трудові права

Ви маєте ті самі права, що й нідерландські працівники, наприклад:

- Ваш роботодавець **не має права платити вам менше** мінімальної зарплати, прийнятої в Нідерландах.
- Ви маєте право на **відпустку та вихідні дні**. Відпустка становить не менше 4 тижнів (20 робочих днів) за умови повної зайнятості. Крім зарплати за дні відпустки ви маєте право на відпускні (близько 8% річної зарплати).
- Ви маєте право на **пропуск роботи через хворобу**.
- Ваш роботодавець зобов'язаний щомісяця **своєчасно переводити вашу зарплату** на ваш банківський рахунок.
- Ваш роботодавець зобов'язаний забезпечувати **безпечні та нешкідливі для здоров'я умови праці**.
- Ви можете працювати **максимально 60 годин на тиждень**, але не щотижня.
- Ваш роботодавець повинен платити вам **зарплату, що відповідає ринковій**. Це означає, що оплата праці є нормальною для тієї роботи, яку ви виконуватимете з урахуванням ваших знань і досвіду.
- Вам ще **немає 18 років**? Тоді вам **не дозволяється працювати вночі або виконувати небезпечну роботу**.

Детальніше: [RefugeeHelp - Права працівників](#)

Мінімальний розмір оплати праці

З 1 січня 2025 року мінімальна погодинна оплата праці для працівників від 21 року становить **€14,06 брутто**. Ця сума переглядається кожні півроку. Детальніше: [MPOT](#)

Податки, що утримуються під час оплати праці

Зарплата зазвичай виплачується щомісяця на ваш банківський рахунок. Роботодавець утримує з неї:

- прибутковий податок або податок на заробітну плату (loonbelasting)
- внески на соціальне страхування (socialezekerheidspremies).
- Детальніше: [Про податки](#)

Ці утримання перераховуються до податкової служби. [Government.nl](#)

Якщо роботодавець не виплатив зарплату:

1. Зв'яжіться з ним письмово (наприклад, електронною поштою).
2. Якщо це не допомогло, надішліть **офіційну вимогу про оплату** рекомендованим листом.

Co-funded by
the European Union

3. Зверніться по допомогу до профспілки **FNV** або до юридичної консультації (англійською). prd-online.fnv.nl

Роботодавець зобов'язаний виплатити як мінімум встановлену законом мінімальну зарплату. business.gov.nl

Додаткові виплати та допомоги

Українці, які працюють у Нідерландах, мають право на:

- **дитячу допомогу (kinderbijslag);**
- **додаткову дитячу допомогу (kindgebonden budget),** якщо дохід сім'ї нижчий за певний рівень.
- Для отримання допомоги необхідно подати заяву до **SVB** або **Belastingdienst**. Government.nl

❓ Чи потрібно відкривати нідерландський банківський рахунок для отримання зарплати?

Так, рекомендується відкрити **нідерландський банківський рахунок**. Це спростить отримання зарплати, оплату рахунків і повсякденні фінансові операції.

❓ Чи можу я одночасно отримувати зарплату і муніципальну допомогу на проживання (leefgeld)?

Ні. Якщо ви починаєте працювати і отримуєте дохід, **виплата leefgeld припиняється** для всіх повнолітніх членів вашої родини.

Що ще прочитати: [Зміни в трудовому законодавстві 2025 року](#)

Підприємництво

✗ Українські біженці **не мають автоматичного права працювати як підприємці (ZZP)**. Їм потрібна **tewerkstellingsvergunning (дозвіл на роботу)**, якщо вони хочуть бути самозайнятими. Ця норма обґрунтована тим, що фрілансери вважаються вразливими для експлуатації.

📄 Джерело (нідерландською): [Rijksoverheid - Werk en inkomen voor vluchtelingen uit Oekraïne](#)

Щоб відкрити власний бізнес у Нідерландах:

◆ Крок 1: Перевірте свій правовий статус

Щоб відкрити бізнес, ви повинні:

- Бути офіційно зареєстровані в системі **BRP** (Basisregistratie Personen).

- Мати **BSN**.
- Мати документ від **IND** (О-документ або стікер), який підтверджує, що ви перебуваєте під тимчасовим захистом.
- Важливо: **ТЗ не дає автоматичного права на роботу як підприємець**.

◆ Крок 2: Подайте заяву на дозвіл на роботу як ZZP

Офіційно, щоб стати самозайнятим, потрібно отримати **tewerkstellingsvergunning (TWV)** або інший дозвіл через IND або UWV.

Але ⚠ : на практиці **майже неможливо** отримати TWV для фрілансу під статусом ТЗ - цей шлях фактично закритий (з 2022 року уряд вирішив не дозволяти фріланс для біженців з України через ризик зловживань і відсутність трудового захисту). 📌
Інформація про дозволи: [UWV](https://www.uwv.nl)

◆ Крок 3: Зареєструйтеся в KVK - тільки якщо ви *маєте право* працювати як підприємець

Якщо ви все ж таки отримали дозвіл (наприклад, у вас інша посвідка на проживання), тоді:

1. Призначте зустріч у **KVK** через сайт: www.kvk.nl
2. Підготуйте:
 - Паспорт
 - BSN
 - Доказ адреси проживання
 - Бізнес-план (іноді запитують)
3. Заплатіть €51,95 за реєстрацію

💡 **KVK не перевіряє право на роботу**, але інформація передається в IND і Belastingdienst - якщо ви не маєте права працювати як ZZP, це виявиться пізніше.

◆ Крок 4: Відкриття банківського рахунку та номера ПДВ

Після реєстрації:

- Отримайте **BTW-nummer** (податковий номер) від Belastingdienst
- Відкрийте рахунок у банку на ім'я вашого бізнесу (або ваше ім'я, якщо ви ZZP)

◆ Крок 5: Знайдіть підтримку

💡 Організації, які можуть допомогти:

- **Qredits** - мікрокредити та навчання підприємців ([qredits.nl](https://www.qredits.nl))
- **RefugeeHelp** - Бізнес і самозайнятість: <https://www.refugeehelp.nl>
- **UAF** - підтримка освічених біженців, включно з програмами для викладачів і лікарів <https://www.uaf.nl>

⚠ Важливо знати:

- Самозайнятий не отримує **leefgeld** (допомога на проживання).
- Ви несете податкові зобов'язання як підприємець.

**Co-funded by
the European Union**

- Працюючи нелегально (без права на підприємництво), ви ризикуєте втратити захист.

Co-funded by
the European Union

V. Повсякденне життя

Особистий і громадський транспорт

Громадський транспорт

У Нідерландах це насамперед поїзди, автобуси, трамваї та метро. Основні моменти:

- **OV-chipkaart:** універсальна картка для оплати проїзду на будь-якому громадському транспорті. Для замовлення персональної картки потрібен IBAN - номер рахунку в європейському банку.
- Нідерландські залізниці (NS): основний вид транспорту між містами. NS надає низку абонементів, що дають змогу подорожувати зі знижкою. [NS.nl](https://www.ns.nl)
- **Додаток 9292:** допомагає планувати маршрути та дізнаватися розклад. [9292](https://9292.nl)

Велосипеди

Найзручнішим і найдоступнішим транспортом у Нідерландах є велосипед. Придбати велосипед можна або через [Marktplaats.nl](https://www.marktplaats.nl), або через локальні групи у Facebook, або в магазинах (fietswinkel). Ще можна спробувати ввести назву місця проживання + tweedehands fiets (вживаний велосипед).

Нові велосипеди часто крадуть, особливо у великих містах, тож безпечніше мати старий.

Чи можна перевозити велосипед у громадському транспорті?

Так, але з обмеженнями:

Co-funded by
the European Union

- **Потяги:** необхідно придбати денний квиток для велосипеда (Dagkaart Fiets); перевезення дозволено поза годинами пік. Детальніше: [Інформація про перевезення велосипедів](#)
- **Метро і трамваї:** правила різняться залежно від оператора; рекомендується уточнювати перед поїздкою.
- **Прокат велосипедів (OV-fiets):** доступний на станціях для власників персональної OV-chipkaart. [OV-fiets](#)

Машина в Нідерландах

Як зареєструвати машину з українськими номерами в Нідерландах

У Нідерландах діє спеціальне правило для переселенців з України, які приїжджають до Нідерландів на своїх автомобілях: ви отримуєте звільнення від сплати податку за легковий автомобіль або мотоцикл (податок називається bpm). Щоб подати заяву на звільнення від сплати податку (bpm), слід [заповнити та надіслати](#) форму 'Aanvraag vrijstelling bpm voor motorrijtuig uit Oekraïne'.

Незабаром вам прийде лист із Податкової служби з підтвердженням звільнення від сплати податку.

Потім Ваш транспортний засіб має пройти перевірку в державній службі дорожнього руху: Dienst Wegverkeer (RDW). Можна знайти найближчий гараж RDW через Google Maps або за допомогою [інструменту на сайті](#).

Вам необхідно отримати нідерландські номери: з 4 березня 2025 р. усі машини з України мають перейти на нідерландські номери. Для їх отримання необхідно виконати певні умови.

Ви можете подати заявку на отримання нідерландського реєстраційного номера для вашого автомобіля за виконання таких умов:

- Ви зареєстровані в одному з муніципалітетів Нідерландів.
- У вас є чинний паспорт, наприклад, український. У вас немає чинного паспорта? Як доказ проживання ви можете використовувати недійсний паспорт з наклейкою з Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND) і відповідною фотографією. Як альтернативу ви можете пред'явити О-документ - картку, видану IND, яка підтверджує ваше перебування у статусі ТЗ. Зверніть увагу, що ідентифікація за українським внутрішнім паспортом не допускається.
- Вам не менше 18 років.
- У вас є документ із Податкового управління, який підтверджує, що ви підпадаєте під звільнення від сплати BPM. Це документ **"Vrijstelling bpm bij verhuizing uit een ander land dan een lidstaat van de Europese Centrale Unie"**. Цей документ допоможе вам уникнути додаткових податків і підвищених технічних вимог. Для отримання документа зайдіть на сайт Belastingdienst.nl, заповніть і поверніть

Co-funded by
the European Union

форму Заяви про звільнення від BPM для автотранспортних засобів з України. Документ "**Vrijstelling bpm en mrb ontheemden Oekraïne**" не є правильним.

Детальну інструкцію про те, як отримати нідерландські номери і що необхідно робити згодом, можна знайти на [сайті rdw.nl](https://www.rdw.nl).

Купівля автомобіля в Нідерландах

Автомобіль можна купити через сайти на кшталт **Marktplaats.nl** або **Autoscout24.nl** - там продають машини як автосалони (дилери), так і приватні особи.

- **У автодилера:** Надійніше, але дорожче. Часто надається гарантія, допомога з реєстрацією і страховкою.
- **У приватної особи:** Дешевше, але ризикованіше. Без гарантії, можливі приховані дефекти. Краще запросити експерта для огляду машини перед покупкою.

Додаткові витрати

- **BPM** - податок на нові автомобілі.
- **MRB** - дорожній податок, залежить від ваги і палива.
- **Страховка** - обов'язкова. Мінімум: страховка цивільної відповідальності (WA).
- **ТО та обслуговування** - обов'язковий щорічний техогляд (APK) і регулярний сервіс.

Реєстрація нового автомобіля

Після покупки машину потрібно зареєструвати в **RDW** і переоформити номер на ваше ім'я:

- **У дилера** - оформлення часто робиться на місці.
- **У приватної особи** - оформлення через **PostNL** або інші точки **kentekenloket**.

Документи для реєстрації:

- Паспорт або інший документ, що засвідчує особу.
- Виписка з муніципалітету (BRP) з вашим **BSN**, не старше 3 місяців.

Продуктові магазини (супермаркети)

1. Aldi

- Один із найдешевших супермаркетів.

Co-funded by
the European Union

- Німецька мережа, пропонує обмежений, але доступний вибір товарів.
- Хороше співвідношення ціна/якість.
- Багато товарів під власною маркою.

2. Lidl

- Теж із Німеччини, часто трохи дорожче за Aldi, але з ширшим вибором.
- Регулярні акції та сезонні товари.
- Якісні продукти за низькими цінами.
- Є товари non-food: одяг, інструменти, електроніка.

3. Jumbo

- Більше схожий на класичний супермаркет.
- Ціни вищі, ніж в Aldi/Lidl, але часто бувають акції.
- Є власний бренд із більш дешевими товарами.

4. Albert Heijn (AH)

- Найпопулярніший супермаркет, але дорожчий за інші.
- Є "Bonuskaart" (карта лояльності) - обов'язково візьміть, щоб отримувати знижки.
- Шукайте товари з позначкою **AH Basic** - це їхня бюджетна лінія.

Одяг та взуття

1. Zeeman

- Дуже дешевий одяг, білизна, шкарпетки, рушники тощо.
- Добре підходить для базових речей.

2. Wibra

- Схожий на Zeeman, але асортимент ширший: одяг, посуд, текстиль, канцтовари.
- Особливо дешевий дитячий одяг.

3. H&M (розділ SALE)

- Не завжди дешево, але можна знайти речі на розпродажах.

4. Кринглопи (Kringloopwinkels, комісійні магазини)

- Це секонд-хенди або "благодійні" магазини.
- Продають вживані, але часто якісні речі: одяг, меблі, техніку.
- Приклади: **Het Goed**, **Rataplan**, **Emmaus**.

Побутова хімія та товари для дому

1. Action

Co-funded by
the European Union

- Дуже дешевий магазин. Продають усе: посуд, косметику, канцтовари, продукти тривалого зберігання, іграшки та інше.
- Відмінне місце для бюджетних покупок.

2. Kruidvat / Etos / Trekpleister

- Аптека + магазин побутових товарів.
- Часто акції "1+1 безкоштовно".
- Багато товарів власної марки (дешевше).

Аптеки та здоров'я

1. Kruidvat / Etos / Trekpleister

- Продають базові ліки (без рецепта), вітаміни, засоби гігієни.

2. Аптеки (Apotheek)

- Тільки за рецептом.
- Приписують до вас після реєстрації у лікаря загальної практики (huisarts).

Онлайн-сервіси та ресурси

1. Marktplaats.nl

- Нідерландський аналог OLX.
- Можна знайти дешеві або безкоштовні речі (вказано як *gratis ophalen* - забори безкоштовно).

2. Too Good To Go

- Застосунок, у якому супермаркети і ресторани віддають продукти з терміном придатності, що спливає, за дуже низькими цінами.

3. Gratis Afhalen

- Пошук за фразою "Gratis afhalen" на Marktplaats або Facebook Marketplace - так знаходять безкоштовні речі.

Безкоштовні та соціальні ресурси

1. Voedselbank (Банк їжі)

- Для людей у скрутній ситуації.
- Необхідна реєстрація. Видають пакети з їжею раз на тиждень.
- <https://www.voedselbank.nl/>

2. Kledingbank (Банк одягу)

- Безкоштовний одяг для нужденних.

Co-funded by
the European Union

- Зверніться до місцевої соціальної служби (gemeente).

3. Бібліотеки (Bibliotheek)

- Часто можна безкоштовно зареєструватися.
- Комп'ютери, книжки, інтернет, заходи для дітей.
- Іноді видають дитячі книжки або речі безкоштовно.

Корисні додатки

- **9292** - планувальник маршрутів по транспорту.
- **Albert Heijn / Lidl / Jumbo** - акції та бонуси в супермаркетах.

VI. Освіта та соціалізація

Освіта в Нідерландах

Нідерландська система освіти дає кожній дитині шанс вибрати шлях - практичний або академічний - залежно від інтересів і здібностей. Навчальна траєкторія формується поетапно, починаючи з раннього віку.

Дошкільна освіта

- Відвідування дитячих садків не є обов'язковим, але дуже поширене. Такі установи можуть бути як приватними, так і муніципальними.
- Щоб записати дитину до дитячого садка, батькам потрібно самостійно зв'язатися з обраним закладом - через сайт або телефоном.
- У деяких районах, особливо у великих містах, може бути черга, тому необхідно подавати заявку заздалегідь.
- Діти з уразливих категорій, включно з українськими біженцями, можуть отримати пріоритет під час зарахування.

Вартість *kinderopvang* у Нідерландах досить висока, але сім'ї, які перебувають під тимчасовим захистом, можуть претендувати на державну компенсацію - допомогу на догляд за дітьми (*kinderopvangtoeslag*). Цю допомогу надають через податкову службу (*Belastingdienst*) за умови, що один із батьків працює, навчається або проходить інтеграційну програму.

Розмір виплати залежить від доходу сім'ї, кількості годин догляду та вартості обраного закладу. Якщо дитина відвідує муніципальну ігрову групу (*peuterspeelzaal*), яка надається безкоштовно, компенсація не потрібна.

Альтернативні варіанти дошкільного виховання

Крім офіційних дитячих садочків, існують невеликі приватні дитячі групи вдома (gastouderopvang) або неформальні об'єднання батьків, які організовують взаємну допомогу.

Ці варіанти часто більш доступні за ціною, хоча в них може бути відсутній державний нагляд. Проте, багато таких груп офіційно зареєстровані та мають ліцензію.

Початкова школа (Basisonderwijs)

- Обов'язкове навчання починається з 5 років, але більшість дітей ідуть до школи в 4.
- Початкова школа триває 8 років (групи 1-8), охоплюючи як ранній розвиток, так і базову академічну підготовку.
- Запис до школи здійснюється через муніципалітет за місцем проживання. Якщо сім'я живе в центрі розміщення для біженців, процес координується через соціального працівника або координатора від місцевої влади.

Середня школа (Voortgezet onderwijs)

З 12 років для дитини визначається один із трьох навчальних треків:

1. **VMBO** (4 роки) - практична освіта, що готує до професій. Після - вступ до **MBO**.
2. **HAVO** (5 років) - загальна середня освіта. Готує до прикладних вишів (**HBO**).
3. **VWO** (6 років) - академічний напрям. Дає доступ до університетів (**WO**).

Переходи між рівнями

Освіта гнучка - за бажання та успіхів учень може перейти з одного рівня на інший:

- **3 VMBO на HAVO** - після чудового навчання в VMBO і складання іспитів. Часто потрібен додатковий рік.
- **3 HAVO на VWO** - можливо за хороших результатів і згоди школи.
- **3 MBO на HBO** - після отримання диплома 4-го рівня.
- **3 HBO на WO** - після бакалаврату, іноді з додатковою підготовкою або перехідним роком (schakeljaar).

Такі переходи підтримуються системою і дають змогу учням рухатися вгору, якщо вони готові та мотивовані.

Вища освіта: три рівні

1. **MBO** - середня профосвіта (1-4 роки). Підходить тим, хто хоче швидко отримати професію та почати працювати.

Приклади професій:

Co-funded by
the European Union

- Медичний асистент / доглядальниця (Verzorgende IG)
- Електрик
- Механік
- Кухар
- Перукар
- Водій вантажівки
- Столяр / тесля
- Помічник у дитячому садку
- Помічник з адміністративної роботи
- Працівник готельного або ресторанного сервісу

2. **HBO** - прикладна вища (4 роки). Багато практики, стажування. Підходить тим, хто хоче працювати в конкретній професії з вищою освітою.

Приклади професій:

- Медсестра / медбрат (з дипломом HBO)
- Вчитель початкової або середньої школи
- Інженер (будівництво, ІТ, машинобудування)
- Соціальний працівник
- Бізнес-аналітик
- Менеджер з логістики
- Графічний дизайнер
- Фінансовий консультант
- Психолог-консультант (не клінічний)
- Журналіст

3. **WO** - академічна університетська освіта. Підходить тим, хто прагне наукової, дослідницької або аналітичної кар'єри.

Приклади професій:

- Лікар (після університету та післядипломної спеціалізації)
- Юрист / адвокат
- Науковий дослідник
- Університетський викладач
- Архітектор
- Економіст
- Політолог
- Соціолог
- Клініцист-психолог / психотерапевт
- Інженер-дослідник (наприклад, у біотехі, робототехніці тощо)

💡 **Головна відмінність від України**

У Нідерландах навчальна траєкторія формується вже з 12 років на основі рекомендації викладача (найважливіший критерій), результатів тесту (cito eindtoets) та обговорення з батьками. Під час формування рекомендації викладач оцінює академічну успішність, мотивацію, здатність до навчання та комунікативні навички. Це дає змогу створити персональний шлях - від професії до університету. Система гнучка: за бажання завжди є шанс піднятися на наступний рівень.

Підтвердження освіти, здобутої в Україні або за кордоном

- Ваш диплом можна оцінити в [IDW](#). На жаль, з 1 січня 2025 р. закінчився бюджет на безоплатне оцінювання диплома для переселенців з України і тепер ця послуга платна.
- **IDW (Internationale Diplomawaardering)** займається визнанням і порівняльною оцінкою іноземних дипломів. Однак вони оцінюють **не всі** види освітніх документів.

Які дипломи підлягають оцінці:

- **Дипломи офіційно визнаних навчальних закладів** у країні, де вони були видані.
- **Освіта тривалістю від 1 000 навчальних годин і більше.**

✗ Що не підлягає оцінці:

- Сертифікати та дипломи **короткострокових курсів** і навчань.
- Дипломи, видані **невизнаними навчальними закладами**.
- **Дипломи, видані в Нідерландах** - вони вже визнаються автоматично.

- **Оцінка незавершеної освіти:**

Якщо ви **не завершили навчальну програму повністю**, але пройшли **не менше одного року навчання**, IDW може також провести часткову оцінку вашої освіти.

NL Курси нідерландської мови

Існує безліч можливостей для вивчення нідерландської мови:

- **ROC (Регіональні навчальні центри):** пропонують курси для дорослих у різних містах.
- **Форум Гронінген:** пропонує курси з сертифікованими викладачами та розмовні клуби. [Forum.nl](#)
- **Онлайн-ресурси:** платформи з безкоштовними матеріалами для самостійного вивчення, зокрема, застосунок [Ukraine Unlimited Learning](#) для iOS та Android.
- **Columbus Courses:** спеціалізовані курси для українців із викладачами, які розмовляють українською та російською мовами. [columbuscourses.com](#)

Діти в Нідерландах можуть відвідувати дитячі садки та групи денного догляду (kinderopvang) починаючи приблизно з трьох місяців до початку початкової школи (у чотири роки).

Поширені запитання про освіту в Нідерландах

? Як моя дитина навчатиметься, якщо вона не розмовляє нідерландською?

Дітей, які не розмовляють нідерландською, спочатку направляють до так званого "приймального класу" (nieuwoorkomerklass або internationale schakelklas - ISK), де вони вивчають мову та отримують базову підготовку. У таких класах навчання адаптоване для дітей-біженців і мігрантів, і після одного-двох років вони можуть перейти у звичайну школу.

? Чи треба платити за навчання?

Запис дитини до школи - безкоштовний. Державні та фінансовані державою школи не стягують обов'язкову плату за навчання. Однак батьків можуть попросити внести добровільний внесок на шкільні поїздки, гуртки та додаткові матеріали. Цей внесок необов'язковий, і школи зобов'язані приймати всіх дітей незалежно від того, чи платять батьки.

? Чи можуть батьки вплинути на вибір траєкторії в середній школі?

Хоча формально підсумкове рішення ухвалює школа, батьки мають право обговорювати рекомендації та оскаржувати їх, особливо якщо вважають, що в дитини є потенціал для вищого рівня. У деяких випадках дитина може почати навчання на одному рівні, а потім перейти на інший, якщо покаже хороші результати.

Для дітей-переселенців передбачена додаткова підтримка: вони можуть довше навчатися в приймальних класах (nieuwoorkomerklass), отримати адаптовану програму, а також перейти на основний потік пізніше, коли рівень мови дозволить. Це дає можливість адаптуватися без втрати шансів на майбутнє.

Батькам рекомендується якомога раніше обговорити з координатором або шкільним радником можливі шляхи розвитку дитини, особливо якщо розглядається перехід до вищої освіти.

? Чи можуть українські діти продовжувати навчання за українською програмою?

Так, така можливість існує. Багато дітей продовжують навчання в українській школі онлайн, паралельно з відвідуванням нідерландської школи. [Українське Міністерство освіти](#) офіційно підтримує дистанційне навчання через державні онлайн-платформи (наприклад, "Всеукраїнська школа онлайн") і спеціалізовані дистанційні школи, як-от "Оптіма" або "Атмосферна школа".

У звітах [OPORA Foundation](#) та інших НУО, що працюють з українськими сім'ями в Нідерландах, вказується, що значна кількість школярів поєднують денне відвідування

нідерландської школи з вечірніми або вихідними заняттями в українській школі онлайн. Це дає змогу дітям зберегти зв'язок із рідним мовним та освітнім середовищем, а також за потреби повернутися до української системи, отримати атестат і вступати до українських вишів.

Водночас батькам важливо враховувати навантаження: подвійне навчання може бути виснажливим. Деякі українські школи надають більш гнучкий графік і знижують обсяг домашнього завдання для дітей, які перебувають за кордоном.

Всеукраїнська школа онлайн (ВШО)

Всеукраїнська школа онлайн - це державна платформа, розроблена Міністерством освіти і науки України для учнів 5-11 класів. Вона надає безкоштовний доступ до відеоуроків, конспектів, тестів та інших навчальних матеріалів, які відповідають українській шкільній програмі. Платформа доступна цілодобово і може використовуватися як для самостійного навчання, так і в поєднанні з навчанням у місцевих школах.

Дистанційна школа "Оптіма"

"Оптіма" - перша та найбільша ліцензована дистанційна школа в Україні, що пропонує навчання для 1-11 класів. Школа надає офіційні документи про освіту державного зразка, що дає змогу учням продовжувати навчання або вступати до вишів як в Україні, так і за її межами. Навчальний процес включає інтерактивні матеріали, анімації, 3D-моделі та інші сучасні освітні інструменти.

Атмосферна школа

Атмосферна школа - це ліцензована дистанційна школа для учнів 1-11 класів, яка пропонує навчання за українською програмою з можливістю отримання офіційних документів про освіту. Школа надає гнучкий графік навчання, індивідуальний підхід та доступ до навчальних матеріалів 24/7. Особлива увага приділяється підтримці учнів, які перебувають за кордоном, з можливістю поєднувати навчання в місцевих та українських школах.

Практичні поради для батьків

Записуйтеся заздалегідь. Місця в популярних школах і дитячих садках часто обмежені. Починайте шукати інформацію за кілька місяців до передбачуваного початку навчання.

Звертайтеся по підтримку. У кожній нідерландській громаді (gemeente) є координатор з питань освіти. Він допоможе знайти школу, зрозуміти процедуру реєстрації та надати інформацію про права та можливості.

Перевіряйте відгуки. Хоча всі школи в Нідерландах відповідають високим стандартам, кожна має свою атмосферу, педагогічний підхід і спеціалізацію. Батьки можуть вивчити звіти інспекції освіти (Onderwijsinspectie) і поговорити з іншими батьками.

[Inspectie van het Onderwijs](#) (Інспекція освіти Нідерландів): На цьому сайті ви можете знайти звіти інспекції про якість освіти в різних школах і освітніх установах Нідерландів.

Co-funded by
the European Union

[Scholen op de kaart](#) (Школи на карті): Ця платформа надає детальну інформацію про школи в Нідерландах, включно з даними про успішність, відгуками батьків та учнів, а також про пропоновані програми навчання.

Підтримуйте рідну мову та культуру. Якщо дитина паралельно навчається в українській школі, це важливо враховувати під час планування навантаження. Багато шкіл лояльно ставляться до такого формату, особливо якщо батьки інформують педагогів.

Будьте активними учасниками. Батьки в Нідерландах відіграють важливу роль у шкільному житті. Ви можете брати участь у батьківських комітетах, зустрічах і заходах, а також безпосередньо обговорювати успіхи і труднощі дитини з учителями.

Не бійтеся ставити запитання. Навіть якщо ви не розмовляєте нідерландською, більшість шкіл готові спілкуватися англійською мовою, а за потреби - запросити перекладача. Ваша участь та інтерес важливі.

Соціальна підтримка та волонтерство

Як зв'язатися з українськими спільнотами в Нідерландах?

Організації, що підтримують українців:

- **Stichting Oekraïners in Nederland:** організовує культурні заходи та надає інформацію. Детальніше: ukrainians.nl
- **Netherlands For Ukraine Foundation:** надає медичну та психологічну підтримку. Докладніше: Netherlands For Ukraine Foundation

Соціальні ініціативи

Ukrainians For Dinner - вечеря у голландців вдома

Ukrainians For Dinner - це ініціатива нідерландської організації **Eet Mee**, яка допомагає українцям, що тимчасово мешкають у Нідерландах, поспілкуватися з місцевими жителями в затишній домашній обстановці.

Навіщо брати участь?

- Познайомитися з нідерландською культурою
- Попрактикувати мову
- Розширити коло спілкування
- Смачно повечеряти і просто приємно провести час

Як це працює?

Нідерландські родини запрошують українців до себе додому на вечерю. Іноді можна готувати разом, іноді - просто бути в гостях. Ви самі обираєте, які зустрічі вам цікаві.

Co-funded by
the European Union

Як приєднатися?

1. Створіть безкоштовний акаунт на онлайн-платформі Eet Mee:
<https://www.eetmee.nl>
2. Підтвердіть електронну пошту
3. Заповніть профіль (англійською)
4. Оберіть групу **"Ukrainians For Dinner"**
5. Можна бути як гостем, так і стороною, що запрошує

Платформа доступна українською мовою - просто поміняйте мову в налаштуваннях.

Потрібна допомога українською?

Зателефонуйте за номером: **+31 30 221 34 98**

Або напишіть: **vluchtel@eetmee.nl**

Інші заходи по різних регіонах Нідерландів

Оновлюваний список: <https://uatodo.github.io/ru/>

Гаага та околиці:

- **Для малюків:** Зустрічі для дітей від 0 до 4 років з батьками щопонеділка в МОС.
- **Для дітей старшого віку:** Дитячий центр Vamroe запрошує дітей 7-12 років до суботньої групи і дітей 4-12 років до літнього табору (денного).
- **Творчість:** Щочетверга в Haags KunstAtelier проходять заняття з малювання та інших видів творчості для українських дітей та їхніх мам.
- **Здоров'я:** Мережа дитячих стоматологій Jeugd Tandzorg West надає безкоштовну допомогу українським дітям.
- **Культура:** Музей Panorama Mesdag відкритий для вас безкоштовно за умови пред'явлення українського паспорта.
- **Спорт:** Легкоатлетичні клуби Гааги чекають українців на безкоштовні тренування. Щоп'ятниці проходять заняття йогою. Щосуботи працює дитяча творча майстерня для біженців.
- **Футбол:** Щонеділі Wessel van der Donk запрошує українців віком від 16 років пограти у футбол.

Амстердам та околиці:

- **Транспорт:** Безкоштовна підписка на велошерінг Donkey Republic.
- **Культура:**
 - Rijksmuseum проводить недільні зустрічі та екскурсії, а в будні вхід безкоштовний за українським паспортом.
 - Amsterdam Museum також пропонує безкоштовний вхід для українців.

- "Громадські бібліотеки Амстердама" підготували спеціальну програму для українців та організували фотовиставку (вхід вільний). Публічна бібліотека також проводить безплатні заходи для дітей і підлітків.
- **Освіта:** Консерваторія Амстердама готова прийняти біженців із числа студентів-музикантів.
- **Жива природа:** Зоопарк Artis відкритий безкоштовно за умови пред'явлення українського паспорта.
- **Творчість для дітей:** [Безкоштовні заняття](#) з малювання, театру, мови та інших видів мистецтва для українських дітей.
- **Підтримка для жінок:** Проект DobroDiy проводить зустрічі, семінари та воркшопи для українських жінок щовівторка.
- **Скетчинг:** Безкоштовні [заняття](#) скетчингом для українських дітей від 12 років.
- **Спорт:**
 - Безкоштовні заняття тенісом для українських дітей в [Амстердамі](#); Запис англійською або нідерландською . info@tennisopmaat.nl
 - Безкоштовні заняття художньою гімнастикою в [Амстердамі](#); Запис через Viber +31639426605, Вікторія Мірошникова.
 - Безкоштовні групові заняття спортом для українських жінок у [Fight Beck Center](#) Адреса: Tweede Weteringdwarsstraat 41H Amsterdam. Реєстрація +380978589807.
- **Допомога:** Безкоштовний одяг для українців. [Volunteers with No Limits](#), адреса Rustenburgerstraat 236, 1073GK. Субота 12:30-14:30.

Роттердам та околиці:

- **Танці:** Танцювальна група "МРІЯ" запрошує на безкоштовні заняття народними танцями.
- **Природа:** Ботанічний сад Trompenburg пропонує знижку на вхід за умови пред'явлення українського паспорта.
- **Транспорт:** Безкоштовна підписка на велошерінг Donkey Republic.
- **Мова:** Leeszaal проводить безкоштовні заняття з нідерландської мови щочетверга.
- **Культура:** Het Nieuwe Instituut (музей архітектури, дизайну та цифрової культури) відкритий для українців безкоштовно.
- **Театр:** Театральна студія для дітей і підлітків. Адреса: Mathenesserdijk 293, Rotterdam. Запис через telegram [@milena_act](#).

Інші регіони:

- **Здоров'я:** У Vinkeveen фізіотерапевтична клініка Salbar Fysiotherapie безкоштовно лікує дітей до 18 років.
- **Транспорт:** Безкоштовна підписка на велошерінг Donkey Republic у Дордрехті.
- **Культура:**
 - Openluchtmuseum в Арнемі та околицях - безкоштовний вхід для місцевих жителів.

Co-funded by
the European Union

- Музей Singer Laren і музей De Fraeylemaborg - безкоштовний вхід за умови пред'явлення українського паспорта.
- Музей Зансе-Сханс і будиночок Петра I у Зандамі можна відвідати безкоштовно.
- **Жива природа:** Зоопарки Ouwehand і Almere Jungel також пропонують безкоштовний вхід за українським паспортом.
- **Творчість:** [Зустрічі](#) для українців віком від 14 років, які цікавляться творчістю, проходять щочетверга в Харлемі. Запис artstart.haarlem@gmail.com
- **Розваги:** Парки групи PLOPSA пропонують безкоштовний вхід для дітей до 14 років і знижку для тих, хто старше.